

Kampány a madarak áramütésének megelőzésére

Felhívás elektromos oszlopok ellenőrzésére

2012. október 01. – november 04.

Kedves Tagtársak, Madárbarátok, Természetvédők!

Önkéntes felmérők jelentkezését várjuk a madarak áramütésével kapcsolatos országos szintű felmérésekhez ([Középfeszültségű oszlopok felmérése - KFO](#)). Az idei már a **10. országos felmérés**, amelyet most is a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) szervez, az adatok feldolgozását a korábban megszokott módon az MME Monitoring Központja végzi majd. Az elmúlt évek felmérései során több mint 55 000 oszlopot ellenőriztünk, s alattuk több mint 4500 madár maradványait találtuk meg. Ezek az adatok nagyban segítik a probléma megoldására tett erőfeszítéseket.

[2012-ben az egerészölyv az év madara](#), s mivel ez a faj pusztul el legnagyobb számban áramütés következtében, ezért az idén sok új önkéntest szeretnénk bevonni a felmérésekbe. *Erről a következő oldalon olvashat bővebb információkat!*

Felmérési időszak: 2012. október 01. – november 04.

A KFO fontos információkat szolgáltat ahhoz a munkához, mely elősegíti azon törekvésünket, hogy a különösen veszélyes oszlopokat mielőbb szigeteljék. Bár az áramütés problémája évtizedek óta ismert, s az MME és a hazai természetvédelmi szervezetek eddig is nagyon sokat tettek a megoldás érdekében, madárvédelmi szempontból megnyugtató eredmény nem született. A veszélyes szakaszok továbbra is védett és fokozottan védett madarak ezreit pusztítják el minden évben.

Akadálymentes Égbolt

2008. február 26-án a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, az MME és a hazai villamos energia ellátás képviselői aláírták az Akadálymentes Égbolt megállapodást, a kis- és középfeszültségű vezetékek mentén elpusztuló madarak védelmére. A megállapodás szerint 2020. januárig minden madárvédelmi szempontból veszélyes vezetékszakaszt átalakítanak madárbaráttá.

Mit tehet Ön, ha be szeretne kapcsolódni a felmérésbe?

- 2012. október 01. – november 04. között járjon végig egy vagy több, tetszőlegesen kiválasztott középfeszültségű szabadvezeték szakaszt, és vegye számba az áramütés vagy vezetéknek ütközés következtében elpusztult madarakat. A felméréshez adatlapot, a kitöltéshez részletes útmutatót biztosítunk. Igény szerint térképet is küldünk a felmérendő területről.
- Ha korábban valamelyik vezetékszakazon már végzett felmérést, s most újra végigjárna azt a szakaszt, akkor azt is megteheti. Ilyen esetben kérjük, hogy jelezze ezt az adatok megküldésekor.
- Ha nincs ideje vagy lehetősége az oszlopok nyomvonalán végigmenni és megszámolni az elpusztult madarakat (pl. azért, mert a növényzet ezt éppen nem teszi lehetővé), de egy-egy szakasz mentén azonosítani tudja az oszlopok típusait, akkor azokat az adatokat is rögzítheti az adatlap 2. részén (lásd az útmutatóban), hiszen az oszloptípusok eloszlása, és azon belül is különösen a szigetelt oszlopok aránya, szintén hasznos információk számunkra.
- Kérjük, ha módjában áll, akkor fotózza le a felmért oszlopokat és GPS-el mérje be a pontos helyüket is! A jövőben szeretnénk megújítani és egyszerűsíteni az adatlapokat és egy online elérhető adatbázisban fogadni a KFO adatokat. Ha az ideji felmérésekről fotómelléklettel és a felmért oszlopok koordinátaival rendelkező adatokat is kapnánk, az jelentős segítséget nyújtana számunkra, a jövőben használatos adatlapok és az online adatbázis fejlesztéséhez.
- Az adatlapokat 2012. november 30-ig várjuk a lent megadott címen, melyeket a beérkezés után azonnal feldolgozunk, és ismertetjük a felmérés eredményeit.
- Kérünk mindenkit, részvételi szándékát mielőbb jelezze, hogy a megfelelő útmutatót és az adatlapokat időben elküldhessük!
- Természetesen a megadott időszakon kívüli felmérések eredményeit is várjuk, hiszen minden egyes ellenőrzött oszlop és feldolgozott adat segítheti munkánkat.

Jelentkezés:

Görög Zoltán - Telefon: 20/372-4280 - E-mail: gorogh.zoltan@mme.hu

Az e-mail-en történő jelentkezés és adatközlés esetén kérjük, hogy az „Oszlopfelmérés” tárgyat használja, s mindenképpen jelezze, hogy mely település(ek) külterületén végezze felméréseket.

- Az adatlap és a felmérés módszereit részletező útmutató letölthető a Monitoring Központ honlapjáról, ahol a felmérések korábbi eredményeiről is részletes információk találhatóak: a [Monitoring programok > Középfeszültségű oszlopok felmérése \(KFO\)](#) menüpont- és a [Hírek > KFO program hírei](#) menüpont alatt.
- További hasznos információk a témáról az MME honlapján: [Elektromos hálózat és madárvédelem >>](#)
- Részletes adatok és fontos információk megtalálhatóak a 2010 júniusában megjelent kiadványunkban, amely a következő linkre kattintva le is tölthető: [Horváth, M., Demeter, I., Bagyura, J., Kovács, A., Lovászi, P., Nagy, K., Szügyi, K. és Tóth, P. \(2010\): Madarak és légvezetékek. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Budapest. 44 p. \(PDF, 1,54 MB\)](#)

A KFO program 2012 őszén meghirdetett felméréseinek koordinációját a „*Madárvédelem és kutatás határok nélkül*” (HUSK/1101/2.2.1/0336) projekt keretében, a „Magyarország - Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködés Operatív Program 2007-2013” támogatásával végezzük.

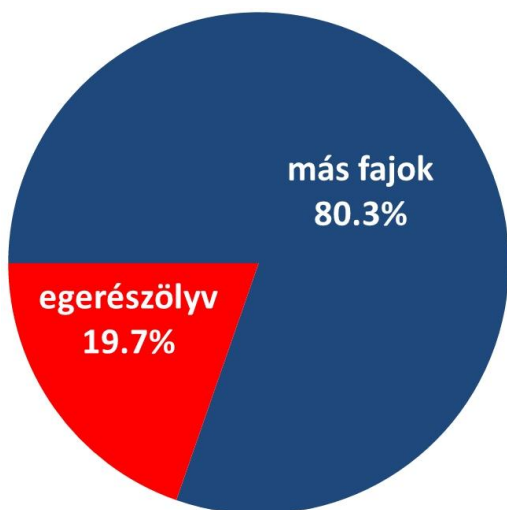

[2012-ben az egerészölyv az év madara](#), s mivel ez a faj pusztul el legnagyobb számban áramütés következtében, ezért az idén sok új önkéntest szeretnénk bevonni a KFO felmérésekbe. *Ha Ön korábban még nem vett részt ebben a munkában, akkor mindenképpen ajánlott részletesen áttekintenie a felhívásban megadott linkeken elérhető szakmai anyagokat is!*

A hazai egerészölyvekre valószínűleg a középvezettségű elektromos oszlopokon elszennvedett áramütés jelenti jelenleg a legnagyobb veszélyt, amelynek következtében minden évben ölyvek ezrei pusztulhatnak el. A hazai oszlopok mintegy 5%-ának ellenőrzése során az elmúlt években 4205 áramütött madártetem került elő, amelyek között 827 (20%) egerészölyv volt (*csak a feldolgozott KFO adatok lettek figyelembe véve!*), így ez a madárfaj volt a leggyakoribb regisztrált áldozat. Az áramütés különösen azokon a fátlan élőhelyeken jelent nagy veszélyt az ölyvekre és egyéb madarakra, ahol az elektromos oszlopok szolgálják az egyedüli kiülési lehetőséget.

Áramütött egerészölyv friss teteme (Fotó: Serfőző József)

Az egerészölyvek aránya a KFO felmérések során elpusztulva talált madárfajok között (n=4205)

Ha önkéntes felmérőként segítené munkánkat, kérjük jelentkezzen mielőbb az előző oldalon megadott elérhetőségek egyikén!

Egerészölyv maradványok, hetekkel a madár pusztulása után. Gyakran már csak tollakat és csontokat találunk. (Fotó: Papp Ferenc)

Bár az [Útmutatóban](#) részletesen leírtuk, hogyan kell elvégezni a munkát, új önkénteseink részéről mégis felmerülhetnek olyan kérdések, melyeket tisztázni szeretnénk. Ilyen esetben bátran fordulhatnak munkatársainkhoz!

Néhány tipikus kérdés és válasz:

- **Mit tegyek, ha nem ismerem fel, hogy milyen madárfaj tetemét találtam?**

Ha friss a tetem, akkor a legtöbb esetben egy madárhatározó segítségével viszonylag egyszerűen meghatározható a madárfaj. Ha nem rendelkezik madárhatározóval, akkor készítsen néhány fotót, s küldje meg nekünk a felmérés adataival együtt, ügyelve arra, hogy a fotó fájlneve is írja be az adatlap megfelelő sorának megjegyzés rovatába. Ha csak tollakat és csontmaradványokat talált, akkor is készítsen fotókat, de emellett is megpróbálkozhat a faj meghatározásával, ha a következő linkekre [kattint. >>](#)

- **Mi alapján tudom meghatározni az oszlopfej-szerkezetek típusait?**

Az [Útmutatóban](#) a főbb típusok bemutatásra kerültek, de a [Madarak és légvezetékek](#) című kiadványunkban részletesebb információkat is találhat. Ha ezek tanulmányozása után sem tudja biztosan azonosítani az oszlopokat, akkor készítsen fotókat, s küldje meg a kitöltött adatlappal és térképpel együtt! Az adatlapon jól azonosítható módon jelezze, hogy melyik fotó, melyik oszlopot jelöli!

- **Nincs GPS készülékem. Ennek ellenére részt vehetek a felmérésekben?**

Természetesen ebben az esetben is részt vehet a felmérésben, de GPS nélkül is törekednie kell arra, hogy a felmért vezetéskaszakok kezdetét és végét, valamint azoknak az oszlopoknak a helyeit, melyek alatt az elpusztult madarak maradványait találta, a lehető legpontosabban határozza meg! Ilyen esetben mindenképpen kérjük, hogy részletes térképet használjon, s azon jelölje a helyeket, s az oszlopokon látható azonosító számokat is jegyezze fel az adatlapra! (*Sajnos nem minden esetben található azonosító az oszlopokon.*)

Összeállította: Nagy Károly ::: E-mail: nagy.karoly@mme.hu ::: 2012. október 01.